

Kommunal- og distriktsdepartementet

PM-2018-8: Forholdsregler ved eventuell arbeidsnedleggelse

Forfatter Statens personalhåndbok – Personalmeldinger

Dato 2018-05-09

Publisert PM-2018-8

Sammendrag Til: Statsforvaltningen og Riksrevisjonen. Gjelder: Statens personalhåndbok pkt. [8.47](#), [8.48](#) og [8.49](#).

PM-2018-8 Forholdsregler ved eventuell arbeidsnedleggelse

Dato: 09.05.2018

Til: Statsforvaltningen og Riksrevisjonen

Gjelder: Statens personalhåndbok pkt. [8.47](#), [8.48](#) og [8.49](#)

Dette PMet bygger på [tjenestetvistloven](#) og hovedavtalen i staten (HA) kapittel 11.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har utarbeidet et veiledningshefte om arbeidskonflikter i staten. Heftet ble revidert i mai 2017, og er tilgjengelig på [regjeringen.no](#)

1. Innledning

I forhandlingene om nye hovedtariffavtaler i staten oppnådde ikke KMD enighet med LO Stat, Unio, YS Stat og Akademikerne.

Lønnsoppgjøret har gått til mekling. Meklingen startet 2. mai 2018. Frist for å avslutte meklingen er ved midnatt 23. mai 2018.

Plassfratredelse (streik) kan tidligst finne sted **24. mai 2018 kl.00.01**. I praksis fra kl. 06.00 24. mai. Dersom det blir mekling på overtid, vil fristen forskyves. KMD vil da varsle, via fagdepartementene, om det konkrete tidspunktet for eventuell streik.

2. Organisasjonenes varslingsplikt

Hovedsammenslutningene har plikt til å varsle KMD minst 14 dager før plassfratredelse (streik). Områdevarselet skal omfatte hvilke virksomheter oppsigelsene gjelder for, og det omtrentlige antall arbeidstakere som vil kunne bli tatt ut i streik, jf. [HA § 47](#) nr. 2.

Områdevarslene sendes ut på e-post fra KMD til kontaktpersonene i departementene innen **9. mai 2018**.

3. Virksomhetens forberedelser – ved mottatt områdevarsel

Etter at virksomheten eventuelt har mottatt områdevarsel, må arbeidsgiver starte arbeidet med beredskapsplanlegging, herunder foreta vurderinger knyttet til hvilke stillinger og funksjoner som det bør søkes unntak for, jf. hovedavtalen [§ 49](#) nr. 2. KMD viser her til heftet om arbeidskonflikter i staten, særlig kapittel 2.

Det skal imidlertid **ikke** sendes søknad om unntak til KMD før virksomhetene har mottatt navnelistene.

4. Navnelister

4.1 Arbeidstakere som tas ut i streik

Navnelister over hvilke arbeidstakere som tas ut i en eventuell streik mottas i KMD innen arbeidsdagens slutt **16. mai** 2018. Det innebærer at listene sendes ut fortløpende fra KMD til departementene. Det må påregnes at dette vil ta noe tid (ettermiddag/kveld) den 16. mai.

Bare arbeidstakere som er ført opp på navnelistene, kan tas ut i streik, jf. [HA § 47](#) nr. 2.

Dersom det skjer en utvidelse av en eventuell arbeidskonflikt, vil det komme nye navnelister med en frist på fire dager.

4.2 Arbeidstakere som ikke skal tas ut i streik

Virksomhetens øverste leder og øverste leder av personalfunksjonen skal ikke tas ut i streik, jf. [HA § 48](#). Lærlinger omfattes ikke av reglene om kollektive oppsigelser, og skal fortsette sin opplæring uten arbeidsstans. Heller ikke embetsmenn og militære tjenestemenn kan streike.

4.3 Eventuelle feiloppføringer på navnelistene

Dersom arbeidstakere, *som ikke kan streike*, likevel er oppført i navnelistene, skal arbeidsgiver gi beskjed om dette til tillitsvalgte i sin virksomhet. Vedkommende skal derfor tas ut av listen, og få beskjed om at han/hun skal møte på arbeid som vanlig.

KMD skal ikke ha beskjed om slike feiloppføringer.

5. Unntaks- og dispensasjonssøknader

5.1 Regelverk

Etter at navnelistene er mottatt eller en eventuell streik er iverksatt, kan det bli aktuelt å søke unntak fra streik for navngitte arbeidstakere.

Arbeidsgiver kan søke om unntak/dispensasjon i følgende tilfeller, jf. [HA § 49](#) nr. 2:

- «*øverste leder i driftsenheten eller annen nødvendig dekning av ledelsesfunksjonen og personalfunksjonen*»
- «*arbeidstakere som må være til stede for å avverge fare for liv og helse eller hindre at eiendom, materiell, utstyr mv. blir ødelagt eller går tapt*»
- «*arbeidstakere som må være til stede av samme årsaker som nevnt i strekpunkt to i forbindelse med driftens avslutning og gjenopptakelse*».

I tillegg kan arbeidsgiver etter HA § 49 nr. 3 søke om dispensasjon for arbeidstakere på samme grunnlag som nevnt ovenfor. Dette gjelder spesielt arbeidstakere som må være til stede eller tas inn igjen i arbeid dersom «andre særegne forhold» foreligger.

Hva som vil være *andre særegne forhold* må vurderes konkret, og det må legges til grunn en streng nødvendighetsvurdering.

5.2 Skjema som skal benyttes for søknader

Arbeidsgiver skal benytte standardskjema for søknader om unntak/dispensasjon fra streiken. Skjemaet er tilgjengelig på regjeringen.no lønnsoppgjøret 2018.

Søknadene skal sendes KMD på e-post til streikeberedskap@kmd.dep.no, med kopi til ansvarlig departement.

Søknader sendes KMD fortløpende. I søknadene gis en kort beskrivelse av hvilke skader og tap mv. som vil kunne oppstå dersom unntak/dispensasjon ikke gis, jf. HA.

KMD minner om at det skal gjennomføres drøftinger med tillitsvalgte i virksomheten før søknaden sendes. Dette må fremgå av søknadsskjemaet. Det skal kun føres opp ett navn pr. skjema. Det skal også fremgå hvilken organisasjon søknaden gjelder for.

6. Diverse spørsmål

6.1 Arbeidstakere som er på tjenestereise, kurs mv.

Det er som tidligere inngått to tariffavtaler knyttet til varslet streik. Den ene avtalen regulerer ulike spørsmål knyttet til bla. arbeidstakere som tas ut i streik og som på det tidspunktet er på tjenestereise mv. Den andre avtalen omfatter arbeidstakere som er strengt nødvendige for å beregne, kjøre og effektivere lønnsutbetaling for ansatte for juni måned. Disse finnes tilgjengelig på regjeringen.no.

6.2 Utbetaling av lønn

Ved eventuell streik skal arbeidstakere trekkes i lønn for de dagene de har vært i streik. Det vises til egen personalmelding om dette som sendes ut uke 20.

7. Ansvar under en arbeidskonflikt

7.1 Partene

Partene i enhver arbeidskonflikt er ansvarlige for at konflikten ikke går ut over tredjepersons liv eller helse. Dette ansvaret innebærer blant annet at arbeidsgiver har plikt til å søke om relevante og nødvendige unntak eller dispensasjoner fra streiken.

7.2 Statens helsetilsyn og Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)

Statens helsetilsyn er ansvarlig for å overvåke konflikter i arbeidslivet, og vurdere hvilken innvirkning en streik har på befolkningens liv og helse. Konsekvensvurderingene skal sendes direkte til Statens helsetilsyn i vedkommende fylke, med kopi til vedkommende fagdepartement. Øvrige konsekvensvurderinger skal sendes til overordnet fagdepartement. Disse skal ikke sendes KMD, men KMD kan eventuelt innhente slik informasjon fra øvrige departementer.

Departementene skal rapportere til HOD om hvordan en konflikt kan tenkes å ha innvirkning på befolkningens liv og helse.

HOD vil, ved en eventuell konflikt, innhente løpende vurderinger fra Helsetilsynet når det gjelder om streiken kan tenkes å ha innvirkning på liv og helse.

Det er Helse- og omsorgsministeren som, på bakgrunn av rådene fra direktøren for Statens helsetilsyn, tar stilling til om konflikten medfører fare for liv og helse.

Arbeids- og sosialministeren legger eventuelt fram forslag til lov om tvungen lønnsnemnd.

Informasjon om forberedelsene til en eventuell streik legges fortløpende ut på KMDs hjemmeside under lønnsoppgjøret 2018.

Etter fullmakt

Gisle Norheim
statens personaldirektør

Yvonne Larssen
avdelingsdirektør